

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/198/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317213559
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:4317213559.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: S. N., nar. X.X.XXXX, adresa D. XXXX, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mliekarenská 10, IČO: 35 792 752, o určenie neplatnosti zmluvy a vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 8Csp/316/2017-81 zo dňa 7.6.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyni **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.12.2011 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná. Výrokom II. žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.875,54 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Napokon výrokom III. vyslovil, že žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

2. Súd prvej inštancie pri rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu ako ho zistil z vykonaného dokazovania. Zo zmluvy - žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru vyplýva, že dlžník žiada veriteľa o poskytnutie úveru vo výške 1500 Eur, ktorý bude splácať v 42 mesačných splátkach po 80,37 eur mesačne ku 16. dňu v mesiaci. Predpokladaná RPMN za úver bude 70,01%. Ročná úroková sadzba za úver bude 70,01%. Poskytnutá čiastka revolvingu je 790,84 Eur. Celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť je 1928,88 euro. Predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 63,32%, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21%. Účelom čerpania úveru je zariadenie domácnosti. Z údajov o schválenom revolvingovom úvere vyplýva, že poskytnutá čiastka úveru bola 1.500,- Eur, že úver sa bude splácať v 42 mesačných splátkach po 80,37 Eur, keď každá splátka bude splatná v 16. deň mesiaci. Celkovú čiastku, ktorú musí dlžník zaplatiť predstavuje sumu 3375,53 Eur. RPMN za úver je 65,34%, ročná úroková sadzba je 70,01%. Poskytnutá čiastka revolvingu je 790,84 Eur, celkovú čiastku ktorú má dlžník za revolving zaplatiť je 1.928,88 Eur predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu je 60,49 Eur. Ročná úroková sadzba revolvingu je 76,21 Eur, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania je 9%. V bode 7 Zmluvy zmluvné strany odkazujú na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach Zmluvy o revolvingovom úvere, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto žiadosti/Zmluvy. V článku 8 Zmluvy/žiadosti je uvedená Dohoda o poskytnutí služby uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru. Za túto službu si veriteľ účtuje pri úvere 215,75 Eur a pri revolvingu 112,08 Eur. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnuté služby. Ako to vyplýva z výpisu z účtu č. 12 č. účtu XXXXXXXX/XXXX názov účtu S. N. za obdobie od 1.12.2011 do 31.12.2011 na základe zmluvy o úvere medzi sporovými stranami veriteľ zaslal na účet dlžníka - žalobcu sumu 1.284,25 Eur. Čiže podľa úverovej zmluvy mal byť úver poskytnutý vo výške 1.500,- Eur a však žalovaná strana na účet žalobcu zaslala sumu 1.284,25 Eur.

3. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa ust. § 2 písm. a), b), d), f), g), i), j), k), o), p), y), § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov... (ďalej len zák. o SÚ), § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, § 39, § 456 a § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. - ďalej len OZ).

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že vo veci nie je sporné, že úver bol úročený úrokovou sadzbou 70,01% ročne a taktiež nie je sporné, že v čase poskytnutia úveru bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 15,50% pre podobné typy úverov, ktoré poskytovali obchodné banky. Dojednanie úrokov v neprimeranej výške je v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd citáciou niektorých statí bez ďalšieho odkázal na rozhodnutia NS SR 1Cdo 57/2005, NS ČR 21Cdo 1484/2004, NS SR sp. zn. 5Cdo 26/2011, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/59/2014 a 18Co/298/2014, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/623/2014.

5. Čo sa týka Všeobecných zmluvných podmienok súd skonštatoval, že na ne sa môže prihliadať iba za podmienky, že sú podpísané inak nenapíňajú podmienku predpísanej písomnej formy (viď rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10.2.2015 sp. zn. 6 Co 396/2014). Predmetná zmluva neobsahuje ustanovenia týkajúce sa nesplácania spotrebiteľského úveru, splatenia úveru pred lehotou splatnosti. V danom prípade VOP nie sú žalobcom podpísané resp. nevyplyva to z vykonaného dokazovania.

6. Čo sa týka dohody o poskytnutí služby toto za neprijateľnú zmluvnú podmienku už určil Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku zo dňa 24.2.2016 sp. zn. 15 Co 39/2016. Obdobne rozhodol Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí zo dňa 21.11.2012 sp. zn. 18 Co 109/2011.

7. Istina úveru uvedená v zmluve nezodpovedá výške finančných prostriedkov poskytnutých žalobcovi. Z tohto dôvodu je nesprávne vypočítaná aj úroková sadzba a tiež RPMN nakoľko boli vypočítané zo sumy 1500 Eur, čo je uvedené v zmluve, avšak úver bol poskytnutý len v sume 1284,25 Eur. Tým by sa podstatne navýšila RPMN ako aj úroková sadzba.

8. Následne súd prvej inštancie odkázal na početnú judikatúru vyšších súdnych autorít (NS SR sp. zn. 7Cdo 201/2014, ÚS SR sp. zn. III.ÚS 300/06, NS SR sp. zn. 2Cdo 241/2009, EŠLP rozsudok Beian proti Rumunsku), pojednávajúcu o princípe právnej istoty, ktorého súčasťou je požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci, aby súdy aplikovali právnu normu v rovnakých podmienkach vždy rovnakým spôsobom a aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď.

9. V ďalšom súd prvej inštancie s poukazom na § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka skonštatoval, že žalovaný pri svojej podnikateľskej činnosti, ktorou je poskytnutie úveru je povinný postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Vzhľadom na uvedené vzniknuté bezdôvodné obohatenie žalovaného považoval za úmyselné, pri ktorom platila desať ročná objektívna premlčacia doba.

10. Súd ustálil, že výška bezdôvodného obohatenia predstavuje sumu 1.875,54 Eur, čo je rozdiel súm 3.375,54 Eur a sumy 1.500,- Eur tak, ako to žalobca uplatňoval. V závere uviedol, že úverová zmluva uzavretá medzi sporovými stranami je absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom a s dobrými mravmi.

11. Rozhodnutie v časti o náhrade trov konania odôvodnil výlučne citáciou ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalovaný, ktorým sa s poukazom na uplatnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol v celom rozsahu, pričom si uplatnil nárok na vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania. Ako prvé namietal, že z napádaného rozsudku nie sú zistiteľné ani také základné skutočnosti a závery, akými sú odôvodnenie ako bol preukázaný naliehavý právny záujem na určovanom výroku pod bodom I., ak tento je podľa odôvodnenia rozsudku len predbežnou otázkou pre rozhodnutie o vydaní bezdôvodného obohatenia, ani akými dôkazmi bol preukázaný úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu. Žalovaný tvrdí, že napádaný rozsudok porušuje práva žalovaného ako sporovej strany, je nepreskúmateľný a vo viacerých častiach arbitrárny, pretože neuvádza nielen to, ako a či sa súd zaoberal podaním žalovaného, ale ani také základné skutočnosti, ktoré by odôvodnili samotné rozhodnutie. V rozsudku chýbajú dokázané skutočnosti, skutkové závery a právne posúdenie, neďá sa z neho zistiť, aký naliehavý právny záujem vôbec na výroku I. bol a na základe čoho bola žaloba v tejto časti prípustná s ohľadom na § 137 písm. c) a d) CSP. Napádaný rozsudok je nepreskúmateľný a v podstatnej časti arbitrárny.

13. V ďalšej časti odvolania sa žalovaný sústredil na odvolanie proti výroku I. určenie neplatnosti zmluvy, ktorá má byť neplatnou, lebo výška úrokovej sadzby je neprimeraná a prevyšuje priemerné úrokové sadzby bánk. Tento záver súdu podľa odvolateľa nemá oporu v žiadnom právnom predpise a to bez ohľadu na to, či by sa vec posudzovala podľa noriem občianskeho alebo obchodného práva. Predmetná zmluva o revolvingom úvere je úverovou zmluvou, ktorá sa riadi ako zmluvný typ ustanoveniami Obchodného zákonníka, pričom výška úrokov, súlad úrokov so zákonom a právne dôsledky dohodnutia úrokov odporujúcich zákonu sa mali posudzovať najmä podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorá úprava má prednosť pre Občianskym zákonníkom. Súd prvej inštancie potom postupoval nesprávne a dospel k nesprávnemu právnomu záveru o neplatnosti uzavretej úverovej zmluvy ako celku, keďže z citovaného ustanovenia nie je možné dospieť k záveru o neplatnosti celej úverovej zmluvy a nanajvýš k záveru, že dlžník z úverovej zmluvy by bol povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa zákona. Súd prvej inštancie tak neposúdil prejednávajú vec podľa príslušných zákonných ustanovení a dospel tak k nesprávnemu záveru o neplatnosti celej úverovej zmluvy. Posúdenie úverovej zmluvy ako neplatnej by neobstálo ani podľa predpisov občianskeho práva s poukazom na § 41 OZ, podľa ktorého ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť. Pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Aby súd mohol dospieť k záveru o neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi v časti úrokov, musí viesť určiť hranicu, kde tento rozpor už je a kde ešte nie je, resp. kde sa dohoda o úroku považuje ešte za platnú a kde už platnou nie je. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok NS SR sp. zn. 32Cdo 45/2013, z ktorého citoval stať o tom, že prípadná neplatnosť dojednania o úrokoch v zmluve o úvere nespôsobuje sama osebe neplatnosť zmluvy o úvere ako celku. Úprava obsiahnutá v § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka posiluje princíp obsahovej oddeliteľnosti tej časti právneho úkonu, ktorá sa týka úrokov, od ďalších častí takej zmluvy a uvedené ustanovenie priznáva veriteľovi právo požadovať úroky i vtedy, ak nie je ich výška v zmluve o úvere dojednaná. Ak je dojednanie o úrokoch v zmluve neplatné, veriteľ má právo na obvyklé úroky (NS SR sp. zn. 32 Cdo 3516/2009). Podľa odvolateľa teda súd prvej inštancie neposúdil prejednanú vec správne ani podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a dospel k nesprávnemu záveru o neplatnosti úverovej zmluvy.

14. Odvolanie v časti výroku o uložení povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.875,54 Eur odôvodnil tým, že v konaní nebol vykonaný žiadny dôkaz o tom, že žalovaný sa mal úmyselne bezdôvodne obohatiť, pričom tento záver súdu a nadväzujúce posúdenie námietky premlčania odvolateľ odmieta. Je v rozpore s akoukoľvek skutočnosťou, aby žalovaný úmyselne postupoval tak, aby uzatváral neplatnú zmluvu. V konaní zo strany žalobcu nebola spochybňovaná výška odplaty a ak súd mienil rozhodnúť na základe inej skutkovej okolnosti ako bola tvrdená v žalobe, potom mal žalovanému umožniť sa k nej vyjadriť a predložiť dôkazy. Súd ale nevyslovil predbežný právny názor v zmysle § 181 ods. 2 CSP, hoci ide o jeho zákonnú povinnosť. Žalovaný tak ani nemohol uviesť akým zákonným ustanoveniam a akými priemernými odplatami sa pri uzatváraní zmluvy riadil. V tomto smere považuje postup konajúceho súdu za nezákonný, pričom v jeho dôsledku a tejto nezákonnosti bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý súdny proces. Samotný záver súdu podľa ktorého žalovaný ako podnikateľský subjekt

vedel, že sa bezdôvodne obohacuje by znamenal, že každé bezdôvodné obohatenie by muselo byť získané úmyselne. Na základe toho by potom ust. § 107 ods. 1 OZ bolo obsolentným. Odkázal na rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/530/2015, 14Co/637/2015, 16Co/746/2015, v ktorých bol vyslovený názor, že na preukázanie úmyslu získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného, resp. vedomosť o tom, že viaceré nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly vyhlásené za neplatné, prípadne úvery sú považované bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovaného by bolo nutné v každom konkrétnom prípade, s poukázaním na okolnosti uzatvorenej úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa na úkor dlžníka bezdôvodne obohacuje. V tejto súvislosti odkázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č.k. 9Co/516/2015. Uviedol tiež, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nevyvážené a neobjektívne, keďže súd si spomedzi súdnych rozhodnutí selektívne vybral tie, ktoré podporujú jeho závery a nevysvetľuje prečo nerešpektuje iné právne názory. Výrok I. je výrokom o predbežnej otázke a na jeho vyslovení žiadny naliehavý právny záujem nikdy nebol. Zároveň je tento výrok nesprávny, pretože je nesprávny záver o neplatnosti zmluvy. Na strane žalovaného žiadny bezdôvodné obohatenie nevzniklo, pričom dôvody jeho vzniku a ani jeho existencia neboli relevantne dokázané.

15. Odvolanie proti výroku o náhrade trov konania odôvodnil žalovaný tým, že ide o závislý výrok od výrokov I. a II., proti ktorým smeruje odvolanie.

16. Žalobkyňa odvolanie nepodala, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne nevyjadrila.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po oboznámení sa s obsahom celého spisu dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je dôvodné v celom rozsahu ako vecne správne potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP).

18. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vychádzajúc z odvolacej argumentácie uplatnenej žalovaným, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie vedúcich k plnému vyhovaniu žalobe a to tak v určení, že predmetná zmluva je neplatná, ako aj v uložení žalovanému vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie.

19. Ako prvým bolo potrebné zaoberať sa existenciou naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere je neplatná. Nie je pritom sporné, že žaloba v časti, ktorou sa žalobkyňa domáha určiť, že daná zmluva je neplatná, je žalobou v zmysle § 137 písm. c) CSP. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie sa touto otázkou nezaoberal, ust. § 137 písm. c) CSP na vec neaplikoval, existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení nezdôvodnil a to napriek tomu, že žalovaný neexistenciu naliehavého právneho záujmu od počiatku namietal.

20. V zmysle § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

21. Súd prvej inštancie v predmetnej veci preskúmaným rozsudkom rozhodol dňa 7.6.2018. S účinnosťou od 1.1.2018 pritom platilo ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj ZoSÚ), v zmysle ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy

o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Teda predmetný osobitný predpis dáva právo spotrebiteľovi bez ďalšieho žalobou na súd sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle cit. ust. § 137 písm. c/ CSP pritom platí, že v danom prípade naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, keďže vyplýva priamo z osobitného predpisu. Nie je pritom rozhodné, že predmetné ustanovenie v čase začatia predmetného konania doručením žaloby na okresný súd dňa 12.9.2017 nebolo účinné, podstatným je, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (aj odvolacieho) účinné bolo a oprávňovalo žalobkyňu na domáhanie sa žalobou určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere bez osobitného preukazovania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Prvý z odvolacích argumentov žalovaného o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určovací výrok I. preto neobstojí.

22. V ďalšom odvolací súd riešil správnosť vyhovujúceho výroku II. preskúmaného rozsudku v časti o plnenie. V tejto časti sa žalobkyňa od žalovaného domáhala zaplatenia sumy 1.875,54 Eur ako rozdielu medzi sumou poskytnutého úveru 1.500,- Eur a sumou zaplatenou žalobkyňou žalovanému 3.375,54 Eur z titulu bezdôvodného obohatenia s tým, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.12.2011 je neplatná pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi. Tu treba prisvedčiť odvolateľovi, že odôvodnenie predmetného rozsudku nie je plne v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, najmä, keď súd jasne a výstižne nevysvetlil ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia, ani právne argumenty strán, ktoré skutočnosti na základe ktorých a ako vyhodnotených dôkazov považoval za preukázané a ktoré nie, ani jasne neuviedol ako vec právne posúdil. Odôvodnenie rozsudku tak nie je dostatočne presvedčivé. Súd prvej inštancie v odôvodnení predmetného rozhodnutia odkazuje na citácie z početných judikátov, pričom vôbec neuvádza aké závery z nich plynú, resp. prijal pre danú konkrétnu vec. Čiastočne nejasné odôvodnenie preskúmaného rozsudku ale podľa názoru odvolacieho súdu nie je takým porušením procesných práv strán, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ani že by tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP).

23. Žalovaný odvolanie voči tejto časti rozsudku odôvodnil argumentmi popísanými v predchádzajúcom odseku 13. a 14. tohto rozsudku. Odvolateľ pritom ale opomenul, že súd prvej inštancie zamietnutie žaloby okrem iného odôvodnil v ods. 22 preskúmaného rozsudku i tým, že istina úveru uvedená v zmluve nezodpovedá výške poskytnutých finančných prostriedkov, z ktorého dôvodu je nesprávne vypočítaná úroková sadzba a RPMN, nakoľko boli vypočítané zo sumy 1.500,- Eur, avšak úver bol poskytnutý len v sume 1.284,25 Eur, čím by sa podstatne navýšila RPMN, ako aj úroková sadzba.

24. Z preukázaného vyplýva, že žalovaný zúčtoval príslušný poplatok za danú službu žalobcovi tým spôsobom, že mu úver vyplatil už krátený o uvedený poplatok, pričom poplatok zahrnul do celkovej sumy poskytnutého úveru. Takýto spôsob určenia celkovej výšky úveru a v nadväznosti na to následného určenia RPMN z takejto výšky úveru bol v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z.z. aj s eurokonformným výkladom príslušných ustanovení Smernice č. 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere...

25. Ako to uviedol ESD vo veci C-377/14 Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti Finway a.s., čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48 ako aj bod I. prílohy I. tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru predstavujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Celková výška úveru v zmysle citovanej smernice čl. 3 písm. l) je vymedzená ako maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o úvere. Podľa čl. 3 písm. g) tejto smernice, obdobne aj § 2 písm. g) ZoSÚ, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady..., ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe. Celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (§ 2 písm. h) ZoSÚ obdobne čl. 3 písm. h) Smernice č. 2008/48). V dôsledku uvedeného pojmy celková výška úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sa navzájom vylučujú. Celková výška úveru preto nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru nemožno zahrnúť žiadnu odmenu, poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od

celkovej výšky úveru a to v neprospech spotrebiteľa. Do výpočtu RPMN bol teda nesprávne zahrnutý údaj o celkovej výške úveru, keď do nej boli zahrnuté aj administratívne poplatky, ktoré si žalovaný od žalobcu ihneď zúčtoval, čo spôsobuje podhodnotenie skutočnej RPMN. Hodnota RPMN vychádzajúca z takto nesprávne určenej položky bola potom nesprávne určená nižšie, podhodnotená v neprospech spotrebiteľa. Táto skutočnosť potom spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ aplikovaného súdom prvej inštancie. Súdom prvej inštancie preto v preskúvanom rozsudku správne uzavrel, že predmetný úver vzhľadom na nesprávne uvedenú RPMN v neprospech spotrebiteľa je nevyhnutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, v dôsledku čoho zaplatením úrokov a poplatkov žalobkyňou, na strane žalovaného veriteľa došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný vydať žalobkyňi, teda spotrebiteľke na úkor ktorej sa bezdôvodne obohatil, v dôsledku čoho bolo dôvodné žalobe vyhovieť.

26. Už len vyššie uvedená absencia riadneho uvedenia RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere postačuje pre záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru v zmysle súdom prvej inštancie aplikovaných ust. § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. o SÚ. Preto by bolo nadbytočným a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania (čl. 17 princípov CSP) zaoberať sa aj príp. ďalšími okolnosťami potenciálne vedúcimi k tomu istému záveru a teda jaj s ďalšou súvisiacou odvolacou argumentáciou žalovaného.

27. Keďže predmetný úver bolo nevyhnutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, všetko plnenie, ktoré žalobkyňa žalovanému poskytla v súvislosti s predmetnou zmluvou o spotrebiteľskom úvere nad istinu 1.500,- Eur, je potom potrebné považovať za plnenie bez právneho dôvodu a teda za bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré je potom nevyhnutné vydať tomu, na úkor koho bolo získané - tu žalobkyňi (§ 456 Občianskeho zákonníka).

28. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premičania uplatneného nároku na plnenie s tým, že nárok bol uplatňovaný sčasti po uplynutí objektívnej a sčasti po uplynutí subjektívnej premičacej lehoty. Súdom prvej inštancie ale vychádzal z toho, že predmetné bezdôvodné obohatenie bolo úmyselné, v dôsledku čoho na premičanie uplatnil 10-ročnú objektívnu premičaciu lehotu odo dňa, keď k nemu došlo, čo bolo po uzavretí zmluvy dňa 21.12.2011, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 12.9.2017, teda v rámci objektívnej 10-ročnej premičacej doby. Súdom prvej inštancie pritom odôvodnil existenciu úmyselného bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v podstate tým, že pri svojej podnikateľskej činnosti, ktorou je poskytnutie úveru, je povinný postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi, pričom žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úveru a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Žalovaný v odvolaní namietal výlučne závery súdu o 10-ročnej objektívnej premičacej lehote s tým, že jeho úmysel bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne nebol v konaní žiadnym dôkazom preukázaný, pričom na jeho preukázanie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného. Bolo nutné preukázať, že žalovaný skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa na úkor dlžníka bezdôvodne obohacuje.

29. Pri premičaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákonodarca ustanovuje v § 107 OZ kombinované premičacie doby. V zmysle § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premičí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Podľa ods. 2 najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premičí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa keď k nemu došlo.

30. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premičacej doby v zmysle citovaného ustanovenia, je teda rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premičacej doby, a to tak trojročnej ako aj desaťročnej v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo.

31. Odvolací súd považoval za právny záver prvoinštančného súdu, pokiaľ ide o aplikáciu objektívnej desaťročnej premičacej doby, ktorú v odvolaní žalovaný spochybnil. V zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ začína plynúť objektívna premičacia doba odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo, t. j. v danom

prípade odo dňa, kedy boli jednotlivé splátky nad rámec poskytnutých istín žalobkyňou v prospech žalovaného uhradené. Otázka počiatku plynutia objektívnej premlčacej doby v danom prípade ani sporná nebola. Pre posúdenie otázky premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo ale rozhodujúce posúdiť, či ide na strane žalovaného o úmyselné bezdôvodné obohatenie, ktorá skutočnosť má potom vplyv na to, či sa právo žalobkyne premlčuje vo všeobecnej trojročnej alebo až desaťročnej objektívnej premlčacej dobe. Prvoinštančný súd ustálil, že na strane žalovaného išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, pri ktorom platila desať ročná objektívna premlčacia doba. Odvolací súd sa s týmto záverom stotožňuje, nakoľko žalovaný ako osoba podnikajúca na trhu so spotrebiteľskými úvermi, vystupuje ako dodávateľ ako odborník profesionálne znalý podnikateľ, ktorý by mal dodávať poskytované služby so zárukou kvality a znalosťou právnych predpisov. Vzhľadom na to má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, preto treba požadovať aby sa vo vzťahu k nemu správal poctivo. Povinnosťou žalovaného poskytujúceho úvery a pôžičky nebankovým spôsobom, teda bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov a pri výkone svojej podnikateľskej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou a v súlade s dobrými mravmi. V čase uzatvorenia predmetných zmlúv, platila v právnom poriadku SR už niekoľko rokov právna úprava vyslovene vyžadujúca uvádzať v zmluvách o spotrebiteľskom úvere ročnú percentuálnu mieru nákladov pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov (§ 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2008 a neskôr s účinnosťou od 11.6.2010 ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z.), účelom ktorých náležitostí je predovšetkým umožniť spotrebiteľovi zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru. V predmetnej uzavretej úverovej zmluve táto náležitosť chýba. Je preto dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že neuvedením tak podstatného údajja ako je RPMN priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere nastane zákonom predpokladaná sankcia, že ako veriteľ nebude môcť od dlžníka (tu žalobkyňa) žiadať úrok z úveru ani iné poplatky, a pre prípad, že tak urobí, bol s uvedenou sankciou uzrozumený (čo je nepriamy úmysel). Konanie žalovaného pri uzatváraní predmetných úverových zmlúv tak nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný vedome nerešpektoval svoje povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a preto takéto jeho konanie nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Žalovaný tak jednoznačne zneužil svoje silnejšie postavenie voči spotrebiteľovi pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv a od žalobkyne prijal plnenia, na ktoré nemal právny nárok. Úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne pritom bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný, bez možnosti žalobkyne (dobromyseľne uzatvárajúcej dané zmluvy) individuálne ovplyvniť ich obsah, teda tento úmysel bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu sa na strane žalovaného (porovnaj rozsudky Krajského súdu v Prešove z 12.12.2011, sp. zn. 7Co/84/2011, z 21.1.2013, sp. zn. 2Co 9/2012 a z 17.8.2018 sp. zn. 8Co 139/2017).

32. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ust. § 107 ods. 2 OZ, v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia. V danej veci táto desaťročná premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako v roku 2011, z čoho je zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím desaťročnej objektívnej premlčacej doby (podaná na súde dňa 12.9.2017). Žalovaným vznesená námietka premlčania je preto nedôvodná.

33. Vzhľadom na uvedené prijaté závery sa odvolací súd viac nezaoberal ďalšou už irelevantnou odvolacou argumentáciou žalovaného. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porov. napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.). Preto na ostatnú argumentáciu žalovaného zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, avšak s poukazom na vyššie uvedené argumentácie už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

34. Keďže s poukazom na vyššie uvedené potom súd prvej inštancie správne vyhovel žalobe v určovacej časti aj v časti o plnenie, odvolací súd po vyčerpaní relevantnej odvolacej argumentácie žalovaného potom rozsudok súdu prvej inštancie, ako vo všetkých výrokoch vecne správny včítane závislého a vecne správneho výroku o náhrade trov konania, s použitím ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

35. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

36. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. V tomto odvolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa a preto podľa cit. ust. jej vzniklo právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnému žalovanému. Prípadná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP odôvodňujúca výnimočné nepriznanie náhrady trov úspešnej strane (či už úplné alebo čiastočné), pritom v konaní nebola tvrdená, ani ju odvolací súd nezistil. Odvolací súd preto žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).